

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

glavna knjižnica

Ljubljana.

unajo po po-
storu in si-
cer 1 mm, ok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šteč. 19. Telefon
šteč. 860. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šteč. 8. — Telefon šteč. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna štečilka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisli
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Resni problemi!

I.

Kakor je „Jugoslavija“ že koncem februarja prerokovala, tako se je tudi zgodilo. Znatno del svojih sorojakov na Goriškem, Trstu in Istri izgubimo in vprašanje je, kaj se ima z njimi zgoditi.

Med vsemi Slovenci ni nikdo toliko pretrpel, nego naši Primorci. Lepo goriško okolico je razdajala in opustošila vojska, prebivalstvo je bilo nasiloma odpeljano v begunska taborišča, mnogo jih je pomorila kolera in druge nalezljive bolezni, moški so pa morali padati in umirati za tisto državo, ki je zakrivila, da so se opustošila in uničila njihova domovja. Prebivalstvo v Trstu in Istri je pa umiralo gladu, ker je avstrijska vlada popolnoma zanemarila ondotno aprovizacijo. Saj se je šlo le za Slovence!

Sedanji položaj je tak, da prebivalcem goriške okolice nikakor ne kaže vrniti se domov, ker so opustošeni njihovi domovi in nimajo kot Slovenci od italijanske vlade pričakovati nobene podpore. Pa tudi ko bi ostalo še v prejšnjem stanju, ne morejo naši vlnogradniki, zeleninarji in pridelovalci zgodnjega sadja obstati v boju s ceneje proizvajajočo italijansko produkcijo. Odpomeči bi se temu dalo le potom komasacije, parceliranih zemljišč v večje gospodarske note, kar je pod daniimi pogoji težko izvedljivo.

Tem revežem torej ne preostane drugega, nego podati se v svet in zapuati vladi kraljestva SHS, da jim preskrbi nova domovja. Nekaj se je v tem oziru že začelo in ravno agrarna reforma namerava začeti z naseljevanjem pridnih naših goriških vrtnarjev na obširnih veleposestvih v bližini Novega Sada. Toda to je veliko premalo, treba bo misliti tudi na ustanovitev obširnih slovenskih kolonij v deviških krajih Macedonije in jugovshodnem delu Črnogore in to zlasti zato, ker ondotno podnebje omogočuje ravno tak način produkcije kakor so je bili naši goriški sorojaki navajeni doma. Seveda

se mora ta notranja kolonizacija izvršiti v skupinah in nikakor ne gre vreči posamezno družino sem sli tja.

Seveda se bodo naši primorski ljudje težko ločili od svojih domov in odšli v neznane jim kraje. Menda bi se rajši izselili na našo severno štajersko mejo. To pa je odločno odsvetovati, ker bi nastala zavist in nevošljivost med ondotnim in priseljenim prebivalstvom in so vinorodni kraji na Štajerskem itak pregesto naseljeni. Sicer je pa menda upravičeno misliti, da, ker se je naselil in obogatel Švaba, tam tudi lahko naš človek ostane, čeprav gre začetkoma težko.

Isto kar velja za goriške vlnogradnike in vrtnarje, velja tudi za tržaške okoličane in prebivalce Istre.

S tem pa nikakor nočem agitirati za izseljevanje, ker sem si svest, da mora glavni del našega naroda v Primorju vzdržati v interesu celokupnosti zadnje preskušnje pod tujim jarmom, predno pride odrešenje. Izselili naj bi se le tisti, katerim drugače preti popoln gospodarski polom. Na vsak način pa morajo ostati večji in bogatejši kmetje, zlasti tisti, ki se pečajo z živinorejo in imajo gozde. Teh ne bo mogel uničiti noben italijanski pritisk.

Druge vprašanje zadeva obrtniški in trgovski del našega primorskega prebivalstva.

Ne samo večja mesta temveč tudi okolica teh središč se je pečala v večji ali manjši meri z obrtnostjo. Tržaški okoličani zlasti Nabrežinci so se živeli z obdelovanjem kamenja, ravno tako tudi mnogi prebivalci v Istri. Posebno obrtna je bila okolica Gorice. V Biljah in Renčah žive znameniti zidarji, Solkančani so izborni mizarji, na Rupi in Mirni se je ljudstvo pečalo z usnjarstvom in čevljarstvom, na Trnovski planoti pa z različno leseno drobnarijo. V Gorici sami so Slovenci z zadnjih letih neverjetno napredovali; obrti in trgovine so prihajale zaporedoma v njihove roke.

Sedaj je Gorica in okolica kup razvalin. V nekaterih strokah zlasti v lahkih delih (fotografiji, brivski obrti itd.) je bilo že prej nemogoče vzdržati italijansko konkurenco, in po sklepu miru bo vsled podpore italijanske vlade samo italijanskim podjetjem konkurenca italijanskim trgovcem in obrtnikom tudi v drugih ozirih postala nemogoča. Izhajati je torej treba iz stališča, da zamorejo slovenski obrtniki in trgovci v bodoče konkurirati favoriziranim Italijanom le v onih panogah, kjer Italijani vsled fizičnih ali moralnih nedostatkov svoje rase niso za konkurenco sposobni. Vse druge je pa treba očuvati pred gmotnim uničenjem s tem, da jih presadimo drugam, kjer bodo odlično izpolnili svojo nalogo. In taki kraji so naša obmejna mesta in trgi na Koroškem in Štajerskem, kjer bodo naši ljudje iz Primorja steber narodne zavednosti udani državljani in protitež proti suhverzivnim elementom, ki se bodo držali na severnih granicah še dolgo časa v znatni meri.

Mariborsko pismo.

Maribor vstaja! Napisi dobivajo slovensko lice, hiše se popravljajo in povsodi je videti, da Nemec in Slovenec spoznavata važnost tega našega obmejnega mesta. Zato se prvi rado-voljno privajajo novim razmeram, spoznavaje veliko važnost njih posestva in trgovine, poslednji pa ponosno gledajo v bodočnost, ki se lepemu Mariboru obljublja.

Maribor in Celovec, naši najsevernejši mesti, sta si v marsičem, posebno v nasprotjih, podobni. Kmalu potem ko je gen. Maister z vojaško resnostjo hujšakač streznil, je mesto krenilo v slovanski tir in sedaj krepko nadaljuje započeto smer. Povsem drugačen je Celovec! Ondi je hujškanje in sovražstvo skoro da isto, negotovost v prihodnost skoro da večja. Celovec še vedno upa v zmago nemškega orožja seveda v zvezi istih Italijanov, proti katerim še pred letom dni nihče ni toliko

zabavljaj od nemških listov. Maribor se je otresele starih predsodkov, ne briga se ne za sever ne za vzhod, ker ve, da je njegove bodočnosti mislija na jugu: saj je že danes važno carinsko mesto, pozneje postane še prometno in trgovsko. Celovec-Spital zapravlja svoje sile v dragih vojaških operacijah, Maribor pričinja svoj kapital nalagati v solidno bodočnost. Maribor je vdan in resigniran, Celovec domišljav in uporen; kaj so mesta Berolin, Dunaj, Pešta, koje je ugnala svetovna vojna v kozji rog, v primeri s „svetovnim“ središčem ob mrzlem Vrbskem jezeru! Ondi vedoma in iz trme silijo v propast, Maribor gleda zaupno v boljšo bodočnost, kajti javeljne se bo v nekaj desetletjih podvojilo, kar moramo v Celovcu v nasprotnem smislu trditi (ako namreč nemški ostane). V Celovcu domišljavo tuje uradništvo, v Mariboru solidno, domače meščanstvo; v Celovcu bo ječ Slovenec-okoličan, tukaj zavesten Slovenec-meščan.

In še nekaj: obema je pomagal do veljave škof Slomšek; Celovcu je dal Družbo sv. Mohorja, Mariboru škofijo in tudi v tem stegnira Celovec, a Maribor napreduje. Med Nemcem v Mariboru in med onimi v Celovcu je velika razlika; še je čas, da se poslednji strezne in posnema prvega. V korist bo le njemu samemu!

A. F.

Tendencijozne italijanske laži.

Geneve, 8. julija. (Pos. por.) „Bureau Stampa“ je nedavno poročal iz Zagreba, da še vrši sistematično napredovanje srbskih čet proti italijanski meji. Sedaj pa poroča, da se nahajati na meji že dve srbski diviziji z 200 kanoni, pripravljeni na napad v slučaju splošnih nemirov v Italiji. Namen teh tendencijoznih poročil je prozoren.

RADIMIR LEVSTIK.

124 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Vsak ponos je izginil; priznana nemoralnost meščanske duše se je izpremenila v nepresežen višek korupcije, takozvano narodnjaštvo v najklečepaznejšo nemškutarijo. Razlik med strankami ni več; zaspal je celo nenasitni glad po umazanih dobičkih in polnih koritih; fijakarski konji ritajo, ko morajo prevažati to »inteligenco« . . . Vse mesto živi samo še v veselje njegove »grofovske milosti«; Beaupertius von Königingsbruch je postal parola vesoljne slovenske takozvane politike in še bolj takozvane kulture!«

»Preteto se je nabrusil Mahne,« je kimal Smučklas nekam potolažen; sam psavač brez primere, je srebal vsako sočno zmerjanje z naslodo izkušnega strokovnjaka. »Na, beri še dalje.«

»Človek se nehote spominja Wellsovega romana: nov komet preseče zemeljsko pot ter obda našo premičnico s svojim plinastim repom; v tem novem ozračju se izpremene ljudje in vse osnove njihovega življenja. Tudi naša buržoazija je podlegla vplivu take repatice; sijaj višnjeve grofovske krvi ji je izpridil tisto bore možganov in ji pokazal novo pot.«

»Nina, ta roman si morava kupiti,« je vzkliknila Smučklasla. »Gotovo je etwas aristokratisches. Ali ga vi poznate, Dora?«

Toda Dora je preslišala vprašanje; njene oči

so visele z mrzličnim bleskom na grofovem obličju.

»In tudi Antikrist prihaja človeku na um,« je bral Egon proti koncu. »Kdor mu sledi, stori to na svoj rovaš; socijalna demokracija stoji trdno sredi vseobče kolobocije in gre svojo pot naprej, ne meneč se za ponorele meščanske malikovalce in njihovo višnjevo repatico.«

»Hvala Bogu, zdaj vsaj vem, kaj sem!« je vzkliknil grof nekam prisiljeno ter se udaril po kolenu. »Višnjeva repatica — izvrstno, hahaha!«

»Kako romantično ime,« se je oglasila Dora, počasno sekaje zlog za zlogom; grof je čutil, da govori njemu ter zahteva, naj jo sliši. »Pa kako skrivnostno!«

»Zares,« je odgovoril nehote, s prisiljenim usmevom in zavedaje se, kako izpreminja barvo. Izprva ni niti pomislil, da je Dora videla risbo na njegovih prsih: šele čez hipce mu je šinil v možgane spomin na tisto noč in na strastno, trmasto izpraševanje. V bliskoviti notranji tesnobi je potemnel in prebledel tik nato kakor zid; drobna rosa mu je stopila iz čela. Naporno je vzdignil oči, kakor bi hotel reči: »Zakaj me izkušaš, da slutiš in veš!« — ter videl zdajci, da se je pobelil tudi njen obraz; opazovala je bila igro njegovih črt in je razumela. Tudi Egon je zmerom potuhnjeno prežal na njo, kadarkoli se je obrnila h grofu, je bil zasačil ta odsev bolestnega notranjega krča; pogled se mu je hudobno za stril, stisnil je ustnice in jih mahoma prevajal v bežasto škodoželjnim nasmešku. Nina

je besno ošinila Doro in grofa; njene oči so se ujele z maternimi, češ:

»Pa še taji strupenka, da nimata ničesar skupnega za našim hrbtom!«

Nekaj soparnega je leglo na družbo. Skalon je pokasljaj, Smučklas je zavil oči v nebo, sredi katerega se je risal večerni krajec lune kakor blede slutnja. Tedaj so slišali grofa, kako je odgovoril Dori s hladnim, steklenim glasom:

»Bogme, romantično in skrivnostno . . . Če dobro premislim vse skupaj, je »višnjeva repatica« dosti bistroumen dovtip — ne gospodična?«

»Dovtip?« je zamrmrala Dora. »In bistroumen? Hm, meni se vidi bolj presenetljiv,« ji je uslo.

»Kar piše o nezasluženih simpatijah do moje osebe in ljubeznivem sprejemu, ki me je doletel v tem kraju,« je povzel grof, »vse tisto je seveda nesramnost. Mož bi gotovo tudi rad užival blagor tako odlične družbe, kakor je na primer moja v tem trenutku, pa bljuva ogenj in žveplo na vse strani, vedoč, da vsak ne more biti »višnjeva repatica.« Nu, bogme, kaj morem zate? Jaz mu gotovo nisem na poti gospodu uredniku »Rdečega Plamena.«

»Dajmo, vzemimo ga enkrat medse, kakor tisti kralj v pravljici kmeta, ki mu je zavidal krono!« je izprožila Nina, vsa potolažena, ker se je bilo visokorodje ob zadnjih besedah spet obrnilo k nji.

»Lepo svinjo bi si nakopali,« je protestiral oče z basom globokega zaničevanja.

(Dalje prih.)

Dr. Lotrič:

Češke zadeve.

Koalicijska vlada je padla. Nova obstoji iz socijalnih demokratov, socializmov (prejšnje takozvane narodno-socialne stranke) ter agrarcev. Ta sprememba je le posledica zadnjih občinskih volitev v češki republiki, ki so se vršile na temelju splošne tajne jednake ter proporcionalne volilne pravice z uporabo kandidatnih listin. Volile so prvič tudi žene, ki so pokazale, da so res vredne popolne enakopravnosti. Klerikalci so razočarani, ker je tudi ogromna večina češkega ženskega sveta proti njim. Največ glasov so dobili soc. demokrati. Za njimi sta najmočnejši stranki: agrarna in socialisti. Sicer so pa soc. demokrati in socialisti po prevratu v vseh važnih stvareh nastopali skupno kakor en mož. Gotovo dejstvo je, da se bosta obe stranki sedaj združili. Čakalo se je le na izid volitev, ki so zajedno tudi zrcalo, kakl bodo rezultati volitev v narodno skupščino, ki se vrše najbrže septembra t. l. Sedaj pristopi vsaka stranka kot pogodnica z gotovim rezultatom k sklepu pogodbe, ki bo radi tega jasna in tembolj nerazrušljiva. Kdor je poznal bistvo sedanje socialistične (preje narodno-socialne stranke), je že davno vedel, da mora prej ali slej priti k popolni fuziji slednje s socialno demokracijo. Socialistična stranka je danes istotako izrazito proletarska, kakor socialno-demokratska. Ima isti program. V zadevi agrarne reforme nastopa še radikalnejše kot socialna demokracija.

Socialno-demokratska stranka je v zadnjem času sestojala iz treh kril: sredini — vezi med obema skupinama kril — načeljujeta dr. Soukup in Tusar. To je gro stranke. Levo krilo vodita dr. Šmeral in Stivin. Slednja koketirata z boljševiki, takozvanimi komunisti, ki so potom svojega vodje Mune v stalnem stiku z Ljeningom in Belo Kunom. Izdajajo tudi precej časopisov in brošur, ki propagirajo komunizem. Dr. Šmeral, ki je vodil ves čas vojske zelo oportunistično politiko, bil zagovornik in največja opora nemške socialne demokracije, je bil po prevratu potisnjen v ozadje. Vsled tega osebno razžaljen, se je naslonil na boljševike, ki so pripravljali puč proti prejšnji vladi in hoteli celo odstraniti Masaryka. Kakor raste oziroma pada barometer boljševiškega gibanja v Rusiji, Nemčiji in na Ogrskem, tako tudi stopa oziroma pada korajža čeških boljševikov. Največ pristašev ima ta smer med rudarji. Nje središče je Kladno. Muna je sicer sedaj v zaporu, ker so mu dokazali, da je bil celo med madžarskim vpadom na Slovaško v stalni veleizdajalski korespondenci

z Belo Kunom. Zgodilo se mu pa najbrže ne bo ničesar, ker sedanja vlada gleda na komunistično gibanje z drugačnimi očali, kot prejšnja koalicijska. Boljševiki niso izstopili iz stranke. Potom urednika Stivina in dr. Šmerala imajo velik vpliv na glavno glasilo stranke, in sicer na jutranjo izdajo. Pravo lido, ki včasih bolj, včasih manj prikrito zagovarja to gibanje in brani njega vodje. Večerna izdaja istega lista pa zopet nastopa proti tej smeri. Tu so namreč zopet uredniki protiboljševiške tendence.

Desno krilo sta tvorila Modraček in Hudec. Nastopata kar najostreje proti boljševikom. V zadevi agrarne reforme pa sta se postavila na temelj združništva in sta glede te programatične točke prišla v nasprotje z ostalo stranko. To krilo je izstopilo iz stranke in pri zadnjih volitvah nastopilo samostojno. Dobilo je nekaj mandatorov.

Po združitvi obeh socialističnih strank se bo stranka konsolidirala in Modračkova skupina se bo skoraj gotovo zopet povrnila k svoji matici.

(Dalje prih.)

Mirovna konferenca.

Tittonijeva politika v jadranskem vprašanju. New York, 6. julija. (CTU.) Telegraphenkompanie javlja iz Pariza: v konferenčnih krogih smatrajo, da bo Tittoni vodil čisto drugačno politiko, kakor Sonnino. Menijo, da bo Tittoni v dalmatinskem in jadranskem vprašanju nekaj popustil, da se bo pri tem držal londonskega dogovora, pa da bo morda tudi pripravljen zadovoljiti se z drugimi kompenzacijami. Tittoni bo sicer Reko na podlagi prava samoodločbe zahteval za Italijo, vendar pa se eventualno zadovolji s priznanji v Sredozemskem morju in v Mali Aziji, potem pa Reko in drugo ozemlje prepusti Jugoslovanom. V francoskih političnih krogih se boje, da ne bi ta priznanja v Mali Aziji in Afriki ne šla v glavnem na stroške Francije, in da ne bi Italija v prvi vrsti zahtevala Dibutija. (Ldu.)

Težkoče v reškem vprašanju. London, 7. julija. Po poročilu „Daily Herald“ se bližajo v reškem vprašanju nove težkoče. S francoskimi četami, ki se nahajajo na Reki, postopajo ne samo Italijani, temveč tudi reški prebivalci kot s sovražniki. Francoski častniki so se popolnoma pridružili Jugoslovanom in se živahno udeležujejo političnega življenja v mestu. Italijanske oblasti so brezuspešno protestirale proti temu. (Ldu.)

Revizija mirovnih pogojev z Nemško Avstrijo. Curih, 7. julija. (Ctu.) Zastopnik švicarske brzogovorne agenture v Parizu poroča iz krogov

pariške mirovne konference: Mirovna konferenca je pripravljena teritorialne pogodbe za Nemško Avstrijo ugodno revidirati. Nemško Avstrijo bodo po njegovem mnenju proti vzhodu povečali na stroške Ogrrov. Tudi gospodarske in finančne določbe mirovne pogodbe bodo po njegovem mnenju za Nemško Avstrijo ugodno izpremenili. (Ldu.)

Politični pregled.

p Politični razgovor z dr. Korošcem. Belgrajski dopisnik amsterdamskega „Telegrafa“ se je razgovarjal z min. podpredsednikom dr. Korošcem, ki je rekel med drugim: Konvencija z Grčijo in Čehoslovaško je zelo zaželjena in se bo najbrž tudi izvršila. Naša država bo imela veliko korist, če bo mejila na Čehoslovaško. Na ta način bi ločili Nemce, Avstrijce in Madžare. Zveza Berlin — Dunaj — Črnomoje bi bila preirgana.

To je velikega interesa, ker ne bodo mogli zavezniški nikdar prepričati nemško-avstrijske zveze, ker se bosta oba naroda preje ali pozneje združila. Kar se tiče naše politike napram Italiji, lahko rečem, da stoje Jugoslovani kot en mož za vlado. Naš notranji položaj je izvrsten. Boljševizem je pri nas izključen. Naše ljudstvo je delovno in vedno pripravljeno, da se priproji gospodarskemu napredku.

p Dr. Slokar in centrale. „Hrvat“ piše: Famosni Slokar v ministrstvu za izvoznice je napravil zopet eno centralo. Znani k. u. k. Kriegswirtschafts-verständiger dr. Slokar dela na uničenju naše industrije. Trgovsko ministrstvo je v rokah demokratov, a dr. Slokar igra tam pašo v našem gospodarstvu. Kakor javljajo službene novine, je osnoval centralo za gozdno industrijo. Ta centrala naj bi bila po § 1 osnovana za tuja podjetja na našem ozemlju, ki se morajo likvidirati. To je zopet en poskus, ki se vrtika v mednarodno vprašanje in se bo naše modro ministrstvo blamiralo, kakor smo to javili po zaključkih iz Pariza. Dalje sledi odredba, da bo g. Slokar izdajal izvoznice tudi domačim podjetjem. Tako sabotajo državnih interesov in uničevanje trgovine in industrije more dopustiti samo naša država.

p Sporazum med Bolgari in Jugoslovani. Rumunski dopisni urad poroča iz Sofije: „Mir“, list nacionalne stranke, priobčuje izjave ministrskega predsednika Protića, o macedonskem vprašanju in govori o možnosti sporazuma med Bolgari in Jugoslovani.

p Nemško vrhovno vojno vodstvo, kateremu je načeloval general Hindenburg, je razpuščeno.

p Nemčija in mir. Vsenemci nadaljujejo svojo propagando proti pariškemu miru. Vsenemški krogi računajo z razširjenjem boljševizma v entitinih deželah. Takrat bodo Nemci poklicani, da udušijo boljševiško gibanje in se polastijo zopet svetovne oblasti. Zato je treba, da je nemška armada disciplinirana in pripravljena na vse, kar jo čaka. Vsenemških možgan ne bo ozdravil morda niti Clemenceau!

p Nemški germanizatorični načrti. Pariški listi, osobito „Le Journal“ opozarjajo, da se je nameravalo tisoče in tisoče Nemcev izseliti v obe Ameriki. Sedaj se trudi Nemčija organizirati izseljeniško gibanje ne več v dežele preko morja, ampak na Balkan, v Rusijo in novo jugoslovansko državo. „Premagana Nemčija poskuša kolonizirati ali bolje germanizirati slovanske narode, prijatelje entente.“ Tako v Parizu. Tudi mi unevamo tendenco zlomljene Nemčije.

p Poljska republika. Bern, 7. (Brezlično) Agencija „Europa Press“ doznava iz Opole (Oppeln) se je komisijska poljske narodne skupščine za ustavo izrekla za republikansko državno obliko. Novi državi bo ime: Poljska republika. (Ldu.)

p Latinska zveza. New York, 8. julija. (DKU-Brezlično.) Pariški poročevalci newyorških listov javljajo: Zdi se, da se v zadnjih dneh člani italijanske mirovne delegacije trudijo dokazati Francozom, da bi bil stesen

stik Francije in Italije za obe državi koristen. K temu pripominja August Gauvain v „Journalu des Debats“: Tudi pri nas so politiki, ki zahtevajo, da podamo Italijanom roko v zvezo proti slovanskemu in anglo-saškemu svetu. Bila bi blaznost, ako bi hoteli vsetu klubovati z blokom samo 80 milijonov Latincev. To bi bil samomor Italije in Francije. Kje bi bili mi s svojo zvezo, z Italijani, ako bi šlo proti Nemčiji? To ne more biti. (Ldu.)

p Nemška poročila o „jugoslovanskih grozodejstvih.“ V Spitalu na Dravi se je vršil 2. t. m., kakor ve poročati dunajski korespondenčni urad, sestanek kakih 300 zastopnikov beguncev iz onih delov Koroške, ki so zasedeni po jugoslovanskih četah, in ki so bili, kakor pripoveduje omenjeno poročilo, izgnani iz svoje domovine. Večji del zborovalcev da so tvorili Slovenci, ki so iz goreče ljubezni do svoje koroške domovine branili svojo domačo grudo pred jugoslovanskimi visiljivci. Na tem zborovanju so vedeli poročati omenjeni zastopniki o preganjanjih, o nasilnostih jugoslovanskih vojakov, o plenjenju hiš in o pustošanju polja. Koroški deželni upravitelj dr. Lamisch je glasom te vesti poročal o neprestanem prizadevanju koroške deželne vlade, širiti „resnico pri ententi o razmerah na Koroškem“. — K temu poročilu pripominja Ljubljanski dopisni urad: Taktika nemških in ponemčenih faktorjev na Koroškem je prozorna in ostaja sebi zvesta. Vse one zločine, ona nasiljstva in one krivice, ki so jih Nemci v svoji samopašnosti povzročili brez potrebe prej proti našemu življu na Koroškem, vračajo sedaj v lažiporočilih na naše jugoslovanske čete, ter taka izmišljena poročila širijo po lastnem priznanju v ententinih svet.

Ta taktika je enostavno navaden maneuver, da bi s tem pri ententi in sploh v javnosti zakrili svoja prejšnja zlodejstva. Ugotavlja se še enkrat, kakor se je to opotovano že storilo, da so jugoslovanske čete — kakor priznavajo to tudi prebivalci sami, ki so ostali na koroškem zasedenem ozemlju — postopali in postopajo proti domačemu prebivalstvu ne samo korektno, nego da mu gredo tudi v vseh ozirih na roko. Okupacijske oblasti so nastopale le proti takim elementom, ki so se pri prejšnjih invazijah nemških tolpa zločinški zagrešili, ki so ropali in plenili. Iz takih elementov se sestavlja najbrže večji del onih beguncev, ki so prostovoljno iz strahu pred posledicami radi svojega prejšnjega brezobzirnega ravnanja poiskali rešitve v begu; kajti gola izmišljotina je, da bi bil kdo izmed prebivalcev, kakot pravi gornje poročilo, izgnan z domače grude.

p Blokada Madžarske. Lyon, 7. julija. (Brezlično) Vrhovni zavezniški svet je razpravljal o problemu Madžarske, spoznal za nemogoče doseči kak aranžma z vlado Bele Kuna ter sklenil vzdržati blokado. (Ldu.)

p Italijani tolažijo Francoze. Pariško časopisje meni, da je Nittijeva vlada predhodnica Giolittijeve, ki je prijatelj Nemcev. Z velikim veseljem pa so vzeli na znanje uvodnik „Corriere della Sera“, ki konča z besedami: Francija se lahko zanese, da ne bo Italija nikdar podpirala nemške maščevalne politike.

p Tudi zadoščenje. Ko je Clemenceau zvedel, da so Nemci sprejeli mirovno pogodbo, je zaklical: Ah, gosdoda moj! 49 let sem čakal na ta trenutek! Nato je hitel v hotel, da sliši prvi strel kanona, ki je naznanil mir z Nemčijo.

p Posledica zažiga francoskih zastav v Berlinu. „Temps“ poroča, da bodo v Parizu kot povračilo za sežgane francoske zastave porušili Niedernaldov spomenik.

p Bivši angleški poslanik v Zedinjenih državah lord Bryce je v angleški gosposki zbornici opozoril na italijansko-nemško-avstrijsko mejo, posebno na točko, kjer gre nova italijanska meja do razvodja Retijskih Alp ob Brennerju, in bi dobila Italija

† Tonče Stern

abiturijent

* 1898, † 2. jul. 1919 v Celju.

— in zopet je posegel Izrael s koščeno roko med nas. Ze peti si Ti, dragi naš Tonče, peti izmed naših najboljših.

Ah, prišlo je tako nenadoma, tako nepričakovano — in mi Ti nismo mogli pomagati. Teško, da, skoro nemogoče nam je, spoprijazniti se z temno mislijo, da Te ni več...

Ti, naš revolucionar, agitator in organizator, delavec brez omahovanja in utrujenja, si se potopil iz luči v one mrakove, o kojih si toliko sanjaril in razmišljal.

Požrtvovalno je bilo Tvoje delo, a tudi polno razočaranj — saj Te dostikrat niso razumeli. Razumelo Te jih je mogoče le nekaj najožjih Tvojih tovarišev, a včasih tudi oni ne. Tiha tragedija je bilo Tvoje življenje, nemirni valovi in viharji so se zaganzjali proti vrtu Tvoje mladosti, v katerem je čudno drhtelo toliko žalnih rož...

Zadnje čase me je obhajala tuja misel, da Tvoje moči pojemajo, bil si mi v trenutkih kot mož, ki stopa v svojo zadnjo dobo, in ki mu je že

treba grčave palice za oporo. A kaj, sem si dejal, to je le prazna, neutemeljena slutnja — Ti imaš pred sabo še vse življenje, čaka Te še delo, bodočnosti, „delo v prid in blagostanje človeštva“, kakor si večkrat sam ponovil svojo oporoko.

Sedaj si šel, dragi nam brat, brez poslova si se podal v neznano, komaj sluteno Vesoljstvo. Peti si Ti, peti iz naše itak male, stare družbe. Težki so za nas ti udarci — težki, da smo postali skoro že fatalisti.

Toda vedi, nepozabni naš Tonče, da ne bomo obupali nikdar, saj tudi ne smemo. Segli si bomo tesneje v roko in ponovili bomo v naših srcih Tvojo in ostalih pokojnih oporoko...

In v tistem trenutku nas bo obšlo hipoma spoznanje, dasi med nami i Ti z onimi nepozabnimi — in to nam bo ulilo novih moči in nove volje.

Minila bodo desetletja, marsikdo izmed sedaj še ostalih nas bo zapustil, a Tebi, Tonče, bomo ohranili spomin živih sreč in lep kot je bil nekdanj — takrat, ko smo si bili šepetali, da Te ni več...

Snivaj mirno, dragi Tonče, v oni naravi, ki si jo tolikanj ljubil, in ki Te je utrjala z neodoljivo močjo iz naše srede. Snivaj mirno in izroči bratcem v novi, vesoljni domovini naše pozdrave in prisrge!

Rado Pečnik.

na ta način 200.000 nemških prebivalcev na ozemlju, ki ni bilo nikdar italijansko. Nadalje je zahteval poročilo o pogajanjih, ki so dovedla do mirovnih pogojev z Nemčijo in Nemško Avstrijo. Nemci so dobili zagotovnino tudi že v Angležih!

p Clemenceau namerava odstopiti po sklepu mirovne konference. „Echo de Paris“ javlja, da se je Clemenceau izrazil, da bo odstopil po sklenjenem miru, ker smatra svoje delo, radi katerega je prevzel vladno, kot končano.

p Italija ne demobilizira. Iz Rima javlja „Temps“: Energično se dementirajo časniške vesti, da se odpuste julija trije in avgusta štirje letniki italijanske armade. Demobilizacije ne bo, preden se definitivno ne reši vprašanje italijanskih mej. (Ldu.)

Pokrajinske vesti.

kr Kamnik. Dolgo časa smo bili brez sladkorja, slednjič je vendar le prišel, a namesto, da bi se takoj razdelil, pravi okrajni glavar gosp. Lininger, da se bo razdelil še le čez kakih 8—10 dni. Zakaj to? Zahtevamo, da se sladkor takoj razdeli.

kr Kaj je vse uboga Jugoslavija krival! Dne 3. t. m. je bila po nekaterih vaseh občine Bloke huda toča in napravila precej škode. Po receptu nekaterih šuštercijancev je vsemu temu kriva Jugoslavija, kajti ko smo bili pod Avstrijo ni bilo nikake vremenske neizgode, ker so vladali cesarji po božji milosti, in ker so imeli oblast razni šušteršičjanci!

kr Iz Trbovelj. V petek, predvečer praznika blagovestnikov Cirila in Metoda plapolali so tudi po naših hribih in holmcih ognji in grmade svobode. Letos videlo se jih je izvanredno mnogo — znamenje narodne prostosti in žareče ljubezni do naše mlade majke Jugoslavije. Najlepša je bila kresna prireditel vrliga našega „Gasilnega društva“ na gaberskem hribočku „Dunaju“. Velikanski kres je daleč naokrog oznanjeval, da prebiva tod z narodnim duhom prežeti rod — najsibode kmet, delavec ali uradnik. Grom topčev je nesel v slednjo gorško vasico radostno poročilo, da letos prvič obhajamo praznik naših slovanskih apostolov brez skrbi in bojazni pred nemškimi in nemčurškimi ovaduh. Mnogobrojno ljudstvo vseh slojev prepevalo je narodne pesmi — zaplesala je mladina srbsko kolo — in Blaževa narodna godba je neumorno svirala slovanske komade. Srčna hvala prirediteljem! Narod je vstal in živi!

kr Železničarska kuhinja v Zidanemmostu. Pridem večkrat v železničarsko kuhinjo. Naročil sem si jedila. Notri je bilo tudi veliko železničarjev. Ali čudno! Vse se je pogovarjalo v nemškem jeziku. Blagajničarka je pa sedela na svojem vzvišenem mestu (tam ki prodaja karte za jedila), ter govorila v svojem slabem nemškem jeziku tako, kakor da bi bila kraljica nemškega jezika v Zidanemmostu. Ali ne more potem vsak misliti, da imajo v tej kuhinji le Nemci prednost? Gotovo ni to izključeno. Toraj gospice v kuhinji, povemo vam, da je sedaj Jugoslavija in da nima nemški jezik nobene veljave pri nas več! Za enkrat zadovoljuje. Eden, ki je vse slišal.

kr Celje. V hotelu „Balkan“ v Celju gostuje takozvana „Zagreška damska kapela“ obstoječa iz 2 gošpodov in 4 gospičin. Bil sem z mojim prijateljem v imenovanem hotelu, ter sva morala poslušati, kako so se te gospodične že med večerjo zabavljale v nemščini in nemški jezik tudi uporabljale med koncertom. Dobili sem utis, da te gospodične sploh drugega jezika ne razumejo, kakor nemškega, kar mi je na tozadevno vprašanje, natakarcica tudi potrdila žalostno dovolj, da si slovenski hotel ne more nabaviti slovenske kapele. Spominjam se, kako je hotel v prvih dneh, ko je prevzel hotel, se prijazno dobrikl občinstvu, delal reklamo in se kazal narodnega Hrvata. Dobro bi bilo, če bi narodno občinstvo upo-

števalo razmere v tem hotelu in njega internacionalni značaj, prepleten večkrat z nemškutarjenjem. Včeraj dopoldne sem bil po opravkih v nemški trdnji Zangger v Gosposki ulici. Ker sem moral nekaj minut čakati, sem imel priliko, kako je eden pomočnikov napol zgovarjajoč slovenske besede v osornem glasu nahrulil nekega kmeta češ: „Kaj mislite, da so sedaj cene blaga iste, kakor pred vojno, to, kar je poprej stalo 20 vin., stane danes 10 kron.“ Kmet je mirno poslušal, ter si od strahu ni upal ziniti besedice. Kedaj se bode že vendar enkrat slovensko ljudstvo toliko spametovalo, da ne boče podpiralo zagrizenih Nemcev ter se ne pustilo po nepotrebnem od njih nahruliti, ker je itak dovolj slovenskih trgovin. Potovalec.

kr Ljutomer. Zamenjal je nekdo ob času konjske dirke na Cvenu eno kolo (bicikl), ki je bilo pri želarju Novaku shranjeno. Kolo je čisto na novo ponikljano in emajlirano, znamke „Puch“ zelenkasto pisana platišča in zelenkaste držaje, plašč je na sprednjem kolesu dostavljan. Prosi se dotičnika, naj kolo vrne, ali če kdo kaj izve, naj naznani Jožetu Farkašu, sv. Jurij ob Ščavnici, proti dobri nagradi.

kr Ptuj — Razmere na mestnem magistratu. Vračujoč se domov po raznih opravkih v Nemški Avstriji, me je nanesla tudi pot v mesto Ptuj. Neverjetno, kako se je vse izpremenilo. Nemci so sicer mirni in prilagodili so se že današnjim razmeram. Šel sem po mestu in videl slov. napise na gimnaziji, glavarstvu itd. Konečno sem prišel pred mestni magistrat. Krasna stavba. Na razglasni tabli sem videl nabite razglase in šel sem si jih ogledat — toda ostrmel sem, kajti še sedaj se razglasa tudi v nemščini. Bil sem v resnici vznemirljen in odšel zopet svojo pot. Konečno sem govoril z nekim gospodom trdim Nemcem, kateri mi je rekel sledeče: „Z magistratom smo zadovoljni, saj se še vedno uraduje nemško.“ Torej gospoda pri magistratu ne pozna naredbe celokupne deželne vlade, katera določa strogo, da je v kraljestvu SHS uradni jezik v vseh državni, kakor tudi avtonomnih uradih slovenski, hrvaški in srbski. So li te odredbe samo bob v steno? Gospoda na magistratu povem Vam sledeče: Bil sem priča, ko se je v Nemški Avstriji reklo neki slovenski služkinji „ako ne znate nemško, najmite si tolmača“. Za ptujske Nemce, trdijo itd. kakor tudi za urade izven naše države naj velja isto. Ali še niste bili dovolj bičani, hočete še hujši bič nad seboj? Spomnite se na leto 1908 in na žrtve. Ako nimate slov. uradništva, tedaj ga brzo nadomestite s slovenskim. Če bodele pa postopali tako lojalno, tedaj se oni ne bodo nikdar učili slovensčine. Zakaj — ko jim tega ne bode treba.

Kakor sem izvedel je na čelu magistrata vladni komisar veleugledni in zavedni Slovenec. Zato sem uverjen, da se to gotovo dogaja za njegovim hrbtom in apeliram v imenu Slovencev iz slov. Štajerje, da tako uradovanje prepreči za vedno. Kdaj v bivši Avstriji ste dobili na slovensko vlogo slov. rešitev? Reklo se je vedno uradni jezik je nemški, torej. Ne vem, kaj bi rekli nato bratje Srbi? Menda bi bili veseli svojih bratov Slovencev, ki so take mevže. Konečno pa naj vsak pošten zaveden Slovenec, vsak tak urad, ki začena lezti po starih potih ožigosa in konečno naj izve zato tudi narodno predstavnostvo. — Ptujski magistrat pa naj popravi, kar je zagrešil.

Dr. J. L.

kr Malki Pušenjakovi. — „Ena se Tebi je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.“ — Blaga njena duša se je preselila 25. junija ob pol 8. uri zjutraj v lepši kraj, kjer ne vlada prevara in zmota. Rodila se je 8. julija 1875 kot hči nadučitelja na Cvenu pri Ljutomeru. Študije je dovršila z zrelostnim izpitom v Mariboru pri čas. šol. sestrah. Usposobljena je bila v Ljubljani. Pri nameščenju ji ni bila sreča mila. Vedno je želela v domači kraj, toda usoda jo je zanesla v Ko-

njiški okraj. Tu je delovala 13 let in priljubila se je ljudem, posebno pa mladini. Duh ljudomilnosti in spoštljivosti jo ni navdajal samo med šolskimi stenami, nego jo je spremljal vsepovsod. Ganiljiv je bil prizor na postaji, ko se je vrnila njim tako priljubljena gospodična po drugi operaciji na staro učno mesto. Dosti učenec ji je prihitelo 1 uro daleč naproti, ne da bi jih kdo opozarjal na to, in iskren je bil pozdrav, ki se popisati ne da.

Dobre volje za šolsko delo ji ni nedostajalo; toda njeni dobrovoljnosti so se ustavljali raznovrstni zadržki. Bolezen ji je nakopala več nego leto neprostovoljne brezposelnosti. Takrat se je kazalo zlato njeno srce doma. Domačinom, kakor napram vrstnikom je bila popustljiva in prizanesljiva ter prijazna z vsem. Kar se tiče narodnosti se lahko reče: „Dajte nam dosti takih učiteljev in rešena bo prekrasna naša Jugoslavija.“ Predraga Malka, obdajale so Te najlepše dobrine in rosi se mi oko, če mislim, da Te ni. Prepričana sem tudi, da se veselijo svidenja s Teboj v boljši bodočnosti razne kolegije in kolegi.

kr Vodstvo glavnega zastopa „Slavije“ v Mariboru. Gosposka ul. 38, II. nadst., prevzel je zavarovalni uradnik in znan narodnjak gospod Fr. Vrščič. Imenovani sprejema zavarovanja proti požaru, vlomski tatvini in na življenje ter podaja tozadevna pojasnila. Izvajajte geslo! „Svoji k svojim“ in zavarujte pri domači slovanski zavarovalnici, kajti le te bodo imele v Jugoslaviji prihodnost.

kr Izlet na Uršulo. Mariborska podružnica SPD priredi v nedeljo dne 13. julija izlet na Uršulo. Odhod v soboto dne 12. julija ob pol 16. uri popoldne z vlakom do Guštanja od tam peš na Uršulo (1700 m) krasen razgled čez slovenski Korotan in Štajerske gore, prenočišče, v nedeljo dopoldne na gori planinska veselica s petjem planinskega oddelka, sodelujejo razna narodna društva. Popoldne odhod na postajo. Provijant se naj vzame seboj. Mariborsko partijo vodi gosp. dr. Brenc.

kr Preveč obzirnosti v Celovcu. Po nasvetu celovškega škofa je bila nedavno vojaška maša na dvorišču jezuitske vojašnice mesto na trgu, kar je škof, ki ga dobro poznamo, storil iz gole zagrizenosti. Saj on sam niti danes slovensčine ne razume in mu mons. Podgora prevaja pastirska pisma, da se bi si bil za 100.000 svojih škofljanov že zdavnaj moral njih jezika naučiti. Našim vojakom se pa njih slovesnosti ni treba sramovati, kakor se Celovčani ne sramujejo moke in masti, ki so jim jo naši vojaki prinesli. V resnici Celovec dandanes tudi vse drugače sodi, kajti pravi njegovi hujšaki so odšli preko demarkacijske meje in ondi stradajo in golaž po 50 K plačujejo. Naši vojaki naj pa ljudstvu pokažejo, da so oni in slovenski del del Koroške gospodar v deželi, ne pa tista inteligenca, ki je v Stimcah, Tagblattu in Klagenfurtarici na nezaljšlan način Jugoslovane blatila, a se sedaj ne brani jesti jugoslovanskega kruha. Vojaki, tako poniževanje bi bilo pod vašim dostojanstvom in častjo!

kr Borovlje. Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda so mnogobrojni kresovi z naših gor in hribov po celem Rožu daleč naokoli naznanjali, da je ta zemlja last Slovencev in da ti Slovenci gorijo v ljubezni do Jugoslavije. Tudi Borovčiči niso zaostali v tej gorečnosti. Zapalili so dva kresa na Dobravi. Glavni, pri katerem so se zbrali tudi naši narodni uradniki, je gorel na posestvu puškarskega dobavitelja g. I. Sornika, kojega hčerka je za jugoslovanske invalide nabrala 200 kron.

kr Borovlje. Nadzorstvo nad puškarsko zadrugo in državno obrtno in strokovno šolo za puškarijo je prevzel g. ing. dr. Jelocnik, ki je pri svojem prihodu na veliko veselje vseh puškarijev naznanil, da je preizkuševalnica za puške in s tem tudi puškarska obrt zopet odprta. Obenem

je g. major tudi obljubil, da hoče vse svoje moči in svoj upliv zastaviti za prosopeh in procvit puškarske obrti v našem trgu.

kr Spodnji Rož. Prehranjevalne razmere so se pri nas, odkar so nas združene jugoslovanske čete rešile izpod boljševisko-nemškega jarma, zelo izboljšale v največje zadovoljstvo vseh slojev, zlasti mnogoštevilnih delavcev v Borovljah in njih okolici. Prej mnogokrat pičlih količin, ki so nam bile nakazane po kartah, sploh nismo dobili; zdaj vsak lahko kupi masti in moke, kolikor se mu zljubi. Gospod okrajni glavar, vladni svetnik Župnek, nam je preskrbel tudi petroleja in sladkorja in drugih potrebščin v izobilju. Z ozirom na previsoke cene vina bi bilo želeli, da nam g. svetnik poskrbi tudi uvoz piva.

Resni dogodki na Reki.

Italijani z ročnimi granatami na Francoza. — Žrtve. — Francosko brodovje strelja.

Reka, 8. julija. V nedeljo zvečer so hoteli italijanski vojaki in reški dobrovoljci navaliti na francosko bojno ladjo „Sacalave“ ki leži usidrana pred molom „Zichy“. Francoska torpedovka je otvorila ogenj ter je obležala na mestu več mrtvih in ranjenih.

Nato je odšel oddelek italijanskih vojakov v Porte Berož, kjer se nahaja francoska baza za oskrbovanje francosko-ogrske vojske. Tam so Italijani navalili na francosko stražo, ki je obstojala iz 20 Anamitov. V boju je padlo 6 Anamitov, druge pa so ujeli. Na italijanski strani je bilo več mrtvih in ranjenih.

Izgredi so trajali pozno v noč. Ponovno je treba povdariti, da so bili Italijani postavljeni v gostih oddelkih po vseh mestnih nlicah. Reški dobrovoljci pričakujejo močna ojačenja iz Italije, ki naj bi imela nalogo pregnati francosko preskrbovališče iz Reke in se tako osvoboditi francoske vojske. Te dni so opazili na Reki več komunističnih elementov iz Budimpešte, o katerih domnevajo, da so v zvezi s krvavimi izgredi. (Po Ldu) —

Podrobnosti o nedeljskih izgredih.

Reka, 7. julija. O reških dogodkih se odoznava nastopne podrobnosti: Vse reško meščanstvo je bilo že v naprej uverjeno, da je proglas generala Grazioliija imel samo namen, namigniti k nadaljevanju protifrancoskih izgredov.

Včeraj v nedeljo so se ponovili krvavi dogodki. Kot običajno so izzvali izgrede pocestni elementi. Ko je tolpa napadla Francoze, so priskočili na pomoč italijanski vojaki. V raznih delih mesta je nastalo močno streljanje. Od posameznih strani so se čule eksplozije ročnih granat. Nekatere eksplozije so se čule tako, kakor da bi pričeli streljati topovi. Na Anamite so streljali z revolverji in puškami. Anamiti so izstrelili eno salvo v zrak in to je dalo glavni povod italijanskim vojakom, da so se vmešali v boj.

Tolpa je pregnala Anamite v skladišče in začela vanje metati ročne granate. Mnogo Anamitov je bilo ubitih ali težko ranjenih. Pozneje so odpekljali ranjence v bolnico. Nekega Francoza so ubili in kakor domnevajo, vrgli v morje. Nekega drugega Francoza pa so Italijani pobili na tla in vrgli na tir pred tramvaj.

Italijanaši so streljali tudi iz hiš na Francoze z revolverji in puškami. V nekem delu mesta so bili štirje Anamiti brez municije in so se morali zaradi tega udati. Italijani pa so jih pobili. Med Italijanaši se govori, da je adjutant znani kapitan arditov Venturi povzročil prvi pokol med Francozi s šestimi ročnimi granatami, ki jih je vrgel vanje. Da je bila komedija še večja, so Italijani privlekli na ulice celo oklopne avtomobile s pretvezo, da vzdržujejo red in mir. Na ljudi, ki so hoteli skriti v hišah Francoze, so Italijani streljali. Danes se govori na Reki, da bo pripulo francosko in angleško brodovje in da bo mesto vojaško okupirano. (Ldu)

Protest jugoslovanske mirovne delegacije.

Pariz, 8. julija. (Pos. poročilo.) Jugoslovanska mirovna delegacija je izročila predsedniku Clemenceauju obširno noto, glede najnovejših reških dogodkov ter ostro protestira proti delovanju sedanjega „Consiglio Nazionale“, kateri nosi čisto privatni značaj in ne izraža volje naroda na Reki. — Jugoslovanska delegacija zahteva, da se „Consiglio Nazionale“ takoj razpusti in se imenuje medzavezniška komisija, ki naj prevzame mestno upravo.

Zagreb, 8. julija. (Izv. por.) Vsi zagrebški listi obširno razpravljajo o najnovejših italijanskih izgredivih proti Francozom ter se vprašujejo, kaj se zgodi z reškim jugoslovanskim prebivalstvom, ko Francozi in zavezniki zapuste Reko.

Zagreb, 8. julija. (Izv. poročilo.) Glasom privatnih vesti iz Reke je priplulo v reški pristan 20 francoskih torpedov.

Reka, 8. julija. (Izv. por.) Po pobesneli italijanski tolpi povzročena škoda še ni povsem dognana. Samo reška „Narodna čitalnica“ ima nad pol milijona kron škode. Razbite so vse šipe in vse polomljeno.

Francija in reški dogodki.

Pariz, 7. julija. (Pos. por.) „Demokratie Nouvelle“ kratko karaktizira način pisave italijanskega časopisa povodom prvih vesti o reških dogodkih ter kritizira njega netaktni nastop. — Splošno je vse francosko časopisje glede reških dogodkov zelo rezervirano in se ne spušča v nikako nepotrebno polemiko z italijanskimi listi. Dogodek večinoma samo registrira.

Polet preko atlanskega oceana.

V 109 urah 12 min. — okoli 11.000 km.

New York, 7. julija. (DKU-Brezžično.) Zrakoplov „R 34“ je v 109 urah in 12 minutah preletel ocean. (Ldu.)

Pariz, 7. julija. (Pos. por.) Zrakoplov „R 34“ je srečno, ob najlepšem vremenu izvršil zračni polet preko atlanskega oceana v New York v daljavi okoli 11.000 km. Dne 2. julija ob 2:48 zjutraj je major Scott poletel iz pristanišča East Fortuna (severna Britanija) sprva v smeri proti Irski. Zrakoplov je vodil major Scott. Opremljen je bil z brezžično postajo in na morju sta ga spremljale dve angleški križarki. Začetkoma je plul z brzino 72 km na uro, pozneje 55 do 59 km. Od Irske je vzel direktno smer proti Novi Britaniji (St. Johns), Halifaxu — V New York je zrakoplov priplul dne 7. t. m. dop. Morsko daljavo od Irske do St. Johnsa je napravil v 51 urah.

Dnevne vesti.

dn Navodilo za cvetlični dan. Kot navodilo, kako je prirejati cvetlične dneve, naj služijo sledeči praktični podatki.

V vsakem kraju naj se osnuje odbor žen, deklet in mož brez razločka prepričan. Na prvi sestanek naj jih pozove župan ali kak drug ugleđen mož dotične občine (nadučitelj, trgovec, uradnik, uradnik, jurist a. p.). Na sestanku se odbor popolni z ženami in možmi po nasvetu prisotnih tako, da so zastopane vse stranke in vsi sloji. Cefotni odbor izvoli načelnika ali načelnico ter blagajnika. Nato se povabi na sodelovanje čim več deklet (gospodičen), ki se zbera dne 12. t. m. ob 8. ali 9. zjutraj v osrednji pisarni (na županstvu ali v župnišču ali v šoli), kjer dobe legitimacije, da so pooblaščenice pobirati prostovoljne prispevke in darila na korist našim invalidom. Dekleta (gospodične) prinesejo s seboj v koških cvetlice in večjo lahko steklenico, na katero prilepijo napis „Za invalide!“ Nato gredo na ulice in po hišah prodajajo cvetlice; skupila mečejo kupci sami v steklenice. — Kadar je steklenica polna, se nabiralka vrne v

osrednjo pisarno. Tam steklenici odbiše dno, preštejejo denar ter zapišejo vsoto poleg nabiralkinega imena. Sodelujoče dame in gospodje sortirajo bankovce, drobiž in znamke (vedno po 100 komadov v en snopič ali zavoj). Po odbitku morebitnih stroškov je poslata skupni skupiček na naslov: Oddelek za socialno skrbstvo (za vojne invalide) v Ljubljano.

dn Carina in gospodarstvo. Včeraj objavljen članek „Carina in gospodarstvo“ je spisal g. Fr. Zelenik, kar je žal pomotoma izostalo.

dn Operetno gledišče v Zagrebu. Zagreb, 8. julija. (Izv. por.) Na intencijo mestne občine zagrebške zgrade v Zagrebu novo gledišče za opereto in umetniški varieté. Ravnatelj gledišča postane ravnatelj opere Albin.

dn Tovarne za papir v Nemški Avstriji brez obrata. Med čehoslovško in nemško-avstrijsko vlado obstoji kompenzacijski dogovor, glede papirja in premoga. Ker pa je Nemška Avstrija dobila le 26 odstot. določenega premoga, je morala večina tovarn za papir začasno ustaviti obrat.

dn Nemški dijaki proti latinici. Dunajski visokošolci so sklenili, da zahtevajo od akademskega senata, naj ne bodo doktorske diplome več izvršene v latinici ampak v gotških črkah.

dn Aretacija meranskega župana. Italijanska okupacijska oblast je aretirala župana v Meranu, ker je veržil z občinskim blagom. Italijani se pri tem sklicujejo na avstrijske postavbe!

dn Oddelek vojaške intendance za nakazovanje pokojnin invalidom vdovam in sirotam padlih in pogrešanih vojakov v Ljubljani na Friškovicu se začne seliti v pondeljek dne 7. julija 1919 v realno za dež. dvorcem, pritišče, desno. Po ureditvi se bode v novih prostorih zopet začelo uradovati za stranke v torek, 8. julija t. l. in sicer za invalide kakor do sedaj.

dn Odbor koroških beguncev naznanja sledeče: Ker se ponovno javlja mnogo koroških beguncev, ki na naše pozive v listih prej niso poslali svojih naslovov, opozarjamo, da je treba pridejati vsaki prošnji za podporo potrdilo župniškega ali občinskega ali sodniškega urada, da je dotičnik res bil begunec in kako dolgo; to je potrebno, ker različni ljudje, ki niso bili begunci, skušajo od odbora doseči podporo. Nadalje naznanja odbor, da se delijo samo denarne podpore za čas begunstva. Obleke, obuvala in perila odbor ne more poskrbeti. Prošnje za državno podporo mora vsak begunec sam vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu. Škode, nastale vsled vojnih pohodov ne poravnava odbor s podporami, temveč naj jo prizadeti javi dotični komisiji na Koroškem. Pisma in prošnje naj se naslavlja do 20. t. m. na Odbor koroških beguncev v Ljubljani, Poljanska cesta 4, po 20. julija pa naj se pošljejo gosp. blagajničarju dr. Janku Arnejcu, župniku v Zrelcu na Koroškem.

dn Vsem slovenskim fantom in dekletom, posebno vsem domačim, od katerih ne dobimo že dolgo nikakega poročila in tudi oni od nas ne, naznanjajo, da so še živi in zdravi ter jim pošiljajo nebroj srčnih pozdravov iz Korotana, fantje slov. plan. polka, 2. čete, od posadke na gori Sv. Mihaela nad Mostiščem: kad. asp. Sadar Adolf, četov. Tavčar Joško, Selca, des. Pfajfar Joško, Selca, Razberger Franc, St. Rupert in strelci: Novak Franc, St. Rupert, Burnik Franc, Stara Oselica, Smrekar Pavel, St. Pavel, Sajé Jaka, Mirna peč, Hren Franc, Kandija, Zajec Franc, Vel. Račna, Okorn Jože, Besnica, Jurkovič Jože, Banja Loka, Pristov Franc, Radovljica, Rupert Ivan, Bohinjska Bela, Bauer Jože, Kuželj, Meglič Miha, Lom, Tepina Franc, Jezersko, Pavše Ivan, Brezje pri Rž. D. in še mnogo drugih.

dn Kdo ve kaj? Kdo od vračajočih se ruskih vjetnikov ve kaj o mojem sinu Karolu Tanko? Bil je trgovski sotrudnik, ki je zadnjikrat pisal 5. avgusta 1917 iz Omska v Sibiriji. Blagovoli naj se sporočijo njegovemu očetu, naslov: Franc Tanko, Ljubljana, Karlovska c. 12.

Ljubljanske vesti.

1 Draginjo mesa bi se dalo odpraviti na zelo enostaven način in bi bilo brezvestno izkoriščanje revnih širokih mas mahoma odstranjeno, ako bi le ljudstvo to samo hotelo. Ne kupimo recimo 14 dni principijelno nobenega mesa. Biti brez mesa 14 dni gotovo ni tako zelo hudo, ker imamo hvala Bogu v Jugoslaviji izvrstnih živil dovolj in toraj nadomestila za meso v izobilju, in sicer izbornega nadomestila! Deloma si je občinstvo na trgu na sličen način že samo pomagalo in glej: danes vabijo mesarji kupce k stojnicam, medtem ko se je predtem dobilo pri njih le „po protekciji“ kak košček govedine in še takrat le je mesar ali pa njegova „boljša polovica“ precej surovo nahrulila. . . . Danes, ko ponujajo mesarji za kilogram žive teže dobro rejenih goved komaj štiri do pet kronic, prodajajo pa po 14 kron, bi bila dolžnost naše vlade, da stori temu brezprimernemu navijanju cen in odiranju ljudi energično takoj konec! Saj gospoda pač lahko plača, revežu pa po njih mnenju menda mesa niti treba ni. . . . Preostane nam torej edinole samopomoč: Ne kupimo vsi brez izjeme, prihodnjih štiri najst dni niti koščka mesa in nad posledico bomo strmeli — mesarji! Videi bodete, da bo meso takoj približno za polovico ceneje in tudi dovolj ga bo. . . .

1 Zavednost Slovencev. Neverjetno ali resnično je, da posamezni slovenski trgovci ne izpolnjujejo svoje dolžnosti v naši svobodni Jugoslaviji. Prepričali smo se v tem oziru že večkrat pri oddaji poštnih paketov in pisem, da se še nekateri slovenski trgovci niso odrekli nemščini. Seveda se gre za kupčijo, pri kateri so narodni interesi v zadnji vrsti. Dokler je na Hrvaškem že pred 10 leti bilo določeno, da se imajo vsa krajevna imena le samo hrvaški pisati, seveda tudi uradno, — katero naredbo so celo za časa vojne spoštovali vojaške oblasti, imamo v Sloveniji, seveda Ljubljana ni izvzeta, še vedno trgovcev nemškutarjev. Na paketih in pismih se še zmiraj bere: Absender X. Y. Laibach in naslovi na posamezne tvrdke v Jugoslaviji se glasijo seveda popolnoma nemško kakor: Herrn U. U. Marburg, Cilli, Pettau, — mogoče radi tega, ker omenjena mesta v slovenskem jeziku nimajo imen. Komentar nepotreben! Za nas Jugoslovane je to več kakor sramota. Dotične gg. trgovce, katerim narodna samozavest na noben način ne gre v glavo, opozarjamo, da če že z Nemci dopisujejo v nemščini, vsaj zunanji obraz takih dopisov treba da nosi slovenski karakter. Nemci, kateri se obračajo na Ljubljano, delajo to najbrž iz trgovskih razlogov, in če jim že slovenski trgovci ugajajo in strežejo z nemškim dopisovanjem, se jim vendar v svoji lastni hiši ni treba bati, da si ne bi upali vsaj naslove pisati v slovenskem jeziku, kakor se to za našo svobodno Jugoslavijo spodobi? Če se ne bodo v kratkem spametovali, prinesemo prihodnjič polna imena tistih „zavednih“ Slovencev-trgovcev, katerim je le kupčija, narodna zavednost pa deseta skrb — merodajna in bodemo na tak način posredovali, da se jih varujejo vsi Jugoslaveni, in da si potem iščejo stika edino le z Nemci, njihovimi prijatelji. — Slovenska samozavest kje si? Vzdrami se!

1 Lastnovoljno povišanje pristojbine dimnikarjev. Pripetilo se nam je, da nam je povišal dimnikarski pomočnik v teku dveh mesecev dvakrat pristojbino za očiščenje malega štedilnika in sicer od 1 krone K 1.40 do 2 K. Pri prvem povišanju smo plačali brez ugovora zahtevano pristojbino, ko pa smo drugič upravičeno ugovarjali radi povišane pristojbine, nas je dimnikar nesramno nahrulil, češ, da izpod 2 K sploh ne bo ometla. Vprašamo pristojno oblast, ki določa tarife za dimnikarske posle, kak smisel ima sploh določitev pristojbine, ako posamezni dimnikarji po svoji lastni volji

zahtevajo pristojbino in jo zvišujejo, kadar se jim zljubi, dimnikarsko za drugo pa, če nima toliko moralnega vpliva na svoje člane, da bi mogla že vendar enkrat preprečiti dogajanja takih neupravičenih in predrznih nastopov svojih članov napram strankam. Za vsako malenkost vendar ne moremo letati na sodnijo, toda končno nam ne bo preostalo drugega, kakor da brezobzirno naznanimo takšne predrzne neotesance obrtnemu razsodišču. Prizadeti.

1 Nered na ljubljanski telefonski centrali je vkljub raznim priložbam še vedno velik. Včasih je treba zvoniti po cele minute, predno se oglasi milostljiva gospodična. Predno pa se dobi priložnost naročiti interurban, mine zopet par minut. Opozarjamo g. poštnega ravnatelja na ta nered in ga v javnem interesu prosimo, da stori vse potrebno v svrhu rednega poslovanja v centrali.

1 Vaja orkestralnega društva „Glasbene Matice“ je v sredo 9. t. m. Odbor.

1 Gospodu Milanu Hočevanju. (Odgovor na njegovo „Poslano“ v Slov. Narodu.) Kar je „Jugoslavija“ pisala o tem gospodu, je vse res in naj sedaj še tako zavija in taji. Tistih 2000 K, ki mi jih ponuja, pa naj raje porabi v poplačilo svojih dolgov, saj je med drugim tudi meni že nad leto dni dolžan še nad 500 K za oglase v Tedenskih Slikah, ki jih pa nikakor ni mogoče iztirjati. Anton Pesek.

1 Vžigalice. V včerajšnji številki je bilo pomotoma naznanjeno, da se ljubljanski trgovci opozarjajo na družbo „Impex“ radi vžigalic, in da je cena na drobno za škatlico 50 vin. Družba se s prodajo na drobno sploh ne peča in je cena v prodaji na debelo 36 v za škatlico.

Zadnje Vesti.

Dr. Henrik Tuma v Trstu umrl.

Trst, 7. julija. (Pos. por.) V noči od sobote na nedeljo je v Trstu umrl, zadet od kapi, vodja slovenskih socialistov dr. Henrik Tuma. Ves socialistični Trst žaluje za njim.

Protest narodnega veča za Reko-Sušak.

Reka, 8. julija. (Pos. por.) Narodno veče za Reko in Sušak je poslalo ital. generalu Grazioli — imenom Jugoslovane obširen in odločen protest zaradi zadnjih dogodkov. Narodno veče zahteva odstranitev „Consiglio Nazionale“ in vzpostavitev neinteresirane oblasti. Za vse posledice in škodo je odgovorna italijanska okupacijska oblast. Obširno spomenico je poslalo Narodno veče tudi mirovni konferenci v Pariz.

Italijanski parlament.

Turin, 6. julija. Uradno objavljajo, da se italijanski parlament snide dne 9. t. m. Nitti predloži obširno amnestijo za vojaške delikte. Pričakujejo zelo živahno debato o sedanjem vladinem programu. O reških dogodkih nameravajo vložiti več interpelacij.

Draginjski nemiri v Italiji.

Bern, 6. julija. (DKU) Po poročilih milanskih listov je bila včeraj pop. Florenca pozorišče krvavih spopadov. Množica je napadla čete, pri čemer sta bila dva častnika zabodena.

Florentinski prefekt je dal znižati cene živil, kar pa je povzročilo, da so vsa živila zginila s trgov. Tudi v provincah Srednje Italije je prišlo na deželi ponekod do hudih spopadov posestnikov in odposlancev delavske zbornice, ki so v avtomobilih skušali zapleniti živila.

„Sekolo“ poroča, da so tudi v drugih mestih izbruhnili nemiri, povzročeni po draginji in ugotavlja z bojaznijo, da se ti izgredi širijo. List pravi, da se, kakor vse kaže, sedaj maščujejo grehi Orlandovi in njegovih prišastev. (Ldu)

Gospodarstvo.

g Pregledovanje vinogradov. Meseca julija pregleduje vinarski nadzornik B. Skalický vinograde v naslednjih občinah: 1. V torek, dne 2. julija v občinah Šmarjeta in Belacerke. 2. V sredo, dne 3. julija v občini St. Peter. 3. V četrtek, dne 4. julija v občinah Mirna in St. Rupert. 4. V torek, dne 8. julija v občinah Metlika in Drašče. 5. V sredo, dne 9. julija v občinah Suhor in Črešnjevec. 6. V četrtek, dne 10. julija v občinah Kot, Talčivrh in Doblje. 7. V ponedeljek, dne 14. julija v občinah Kostanjevica in Sv. Križ. 8. V torek, dne 15. julija v občinah Krško in Raka. 9. V sredo, dne 16. julija v občinah Buča in Škocijan. 10. V torek, dne 22. julija v občinah Trebnje in Mirna. 11. V sredo, dne 23. julija v občinah Šmiloh-Slopiče. 12. V četrtek, dne 24. julija v občinah Prečna in Toplice. 13. V torek, dne 28. julija v občinah Semič in Kot. 14. V sredo, dne 29. julija v občini Vinica. 15. V četrtek, dne 30. julija v občini Adlešice. Pregledovanje se vrši le ob ugodnem vremenu, v slučaju slabega vremena se preloži na poznejši dan. Vinarski nadzornik bo dejal na licu mesta vinogradnikom pojasnila in poučila v obdelovanju vinogradov, zatiranju škodljivcev in drugih strokovnih vprašanjih. Kraj sestanka se določi z oklicem.

g Vzroki draginje. "Matin" razpravlja o vzrokih draginje na Francoskem in o sredstvih za njih odpravo. Najvažnejša sredstva bi bila, da se vsem producentom dovoli zopet svobodna produkcija, da se vpostavi na železnice in na morju red, da se ukinejo vse rekvizicije, gospodarski konzorciji in monopoli, kakor tudi vsaka protekcija in prohibitivni carinski zistem. Najbolj potrebno pa je pridno delo na vseh poljih in strokah.

g Parobrodno društvo „Adrija“ v italijanskih rokah. Dve italijanske banke sta kupile večino delnic parobrodnega društva „Adrija“ na Reki in je tako tudi to podjetje postalo italijansko.

g Italija in jugoslovanski trg. „Il Secolo“ piše, da je sklenila Jugoslavija veliko trgovskih dogovorov s sovražnimi državami, dočim ni sklenila nobenega z Italijo. List opozarja, da bi bilo v veliko italijansko škodo, če bo Italija izključena od jugoslovanskega trga.

g Velika razstava v Ljubljani. Odseki trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani so v svoji skupni seji dne 3. julija soglasno sklenili, predlagati zborničnemu plenumu, da se prihodnje leto v Ljubljani priredi velika razstava, ki naj bi bila izhodišče za vsakoletne industrijalne in trgovske semnje v Ljubljani, po vzoru takozvane „Messe“, kakor jo vsako leto prirejajo v Lipskem, Utrehtu itd. z velikimi praktičnimi uspehi za industrijo in trgovino.

g Potreba stavbnega materiala za Beograd. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od dobro informirane strani sporočilo, da potrebuje „Odbor za obnovo stavb“ v Beogradu, Jugovičeva ul. 1. različnega stavbinskega materiala. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe na omenjeni naslov.

Razno.

r Viljem pred sodišče! Iz Londona javljajo, da je Lloyd Georges v poslanski zbornici izjavil, da pride nemški cesar Viljem II. pred sodišče. Pariški listi omenjajo, da bo Viljem obtožen v smislu člena 237 mirovne pogodbe zaradi kršenja mednarodnega prava in prelomitve svetosti pogodb. V Londonu bo sodišče, obstoječe iz petih članov: 1) Severna Amerika, 2) Anglija, 3) Francija, 4) Italija in 5) Japan. — Velešile nameravajo predložiti nizozemski vladi skupno noto na izročitev nemškega cesarja. Na angleški vojni ladji prepelejo Viljema v London, kjer ga internirajo v gradu Tour.

r Silen zračni vrtnec. Dunaj, 7. julija. (ČTU) Iz Himberga poročajo: Okoli 12.50 se je v smeri proti Dunaju pojavil zračni vrtnec. Bil je zelo visoko in se ni dotikal tal. Šele ob 12. uri se je pokazal učinek. Vrtnec je ruval močna drevesa, podiral strehe, brzojavne droge itd. in ob 13.15 izginil. Veliko škodo ima stavbinska družba „Union“, kjer je vrtnec poseben zelo poškodoval njene barake.

r Boljševiški teror. Helsingfors, 6. julija. (Agence Havas). Ob izpraznitvi Petrograda, kjer vlada hud teror, je bilo dva dni pred osvojitvijo Krasne Gorke ustreljenih 1800 ljudi.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Razglas.

Vojaška uprava razpolaga s 7—8 vagonov suknjenih, bombaževih in platnenih cunj in 3—4 vagone starih nerabnih čevljev, oziroma usnjenih odpadkov, kar nudi na prodaj.

Omenjeno blago se nahaja v prostorih vojaške pralnice v Vevčah (zraven Jožefovo-dolske papirnice) ter je kupcem ondi na vpogled.

Interesenti, ki žele kupiti navedeno blago, se vabijo, naj čim prej, najpozneje pa do 20. julija t. l. pošljejo dotično pismeno ponudbo z označbo cen za cunjje ter usnjene odpadke; obenem je navesti tudi natančen naslov kupca.

Ponudbo je vložiti v dva ovitka; na zunanjem bodi zapisan naslov intendance (sedaj uradujoč v realki), notranji (zapečateni) pa mora biti brez naslova z označbo: Ofert za cunjje in usnjene odpadke.

Načelnik intendance:
Kraus-Tudič.

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica M. Komanova

Založila in izdala

Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marjin trg 8. Cena vezani knjigi K 5.—, broširani K 4.—.

Mali oglasi

stanoje prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 vin. — Dopisovanje in ženitne ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Kupi se:

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Proda se:

Naprodaj je hiša z gostilno in prodajalno, sadnim vrtom in nekaj zemlje v Rožu na Koroškem. Natančnejše podatke podaje Zdravko Cvitar Sv. Jakob v Rožu. 953

Moško kolo se prodaja, kje pove upravništvo. 952

Pisalni stroj „Oliver“ in ena steklena stena, kontoar na prodaj. Kje, izve se v upravništvu „Jugoslavije“. 950

Flni lahki, enoprežen, polkriti voz, z usnjato streho prodaja Franc Krašovic, Svet Jur ob Taboru.

2 vagona lepih bukovih drv, 1 m dolgih, je naprodaj. Ponudbe z navedbo cen na upravo tega lista pod naslovom: „August“. 945

Žensko kolo, dobro ohranjeno, prodam. Ogleda se Gradišče 10, pri hišniku. 951

Službe:

Postrežnica, starejša, katera tudi kuhati zna, se sprejme takoj. Hrana v hiši. Naslov v upravništvu. 941

Kot učenec v trgovino želi vstopiti rokodelski pomočnik z večletno prakso. Gre najraje v kako mesto na Koroško ali Štajersko. Cenjene ponudbe na upravništvo „Jugoslavije“ podružnica Novomesto. 948

Uradnik (začetnik) išče zasluzka za popoldne. Sprejme vsako delo. Na upravništvo pod „Pošten“. 949

Tesarje kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. ANTON STEINER, mestni tesarji mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 747

Mlad trgovski pomočnik mešane stroke želi mesta najraje v Ljubljani. Ponudbe na upravništvo tega lista pod „Priden“. 928 3—1

Razno:

Prijazno stanovanje na deželi, zdrav in miren kraj, obstoječe iz dveh sob in pritliklin se takoj odda čez počitnice. Nahaja se v bližini kolodvora. Ponudbe se prosijo na upravo lista pod „Lep razgled“.

Drago Bésou

računski narednik

Malka Bésou roj. Bianki

— poročena —

Ljubljana

dne 29. junija 1919

Globasnica, Koroška.

Generalna reprezentanca
za kraljestvo SHS
za baterije, žarnice
elektrotehniko

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavni lokal

Mestni trg 25.

Širite med narod sledede knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Gospodstvo polje naše Kosovo!

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavlje o stari slovenski demokraciji

Z epilogom dr. N. Županiča. — Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 2 kroni.

Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdanj demokracičen narod, ki si je sam volil svoje kneze. — Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdanj in mora biti tudi v bodoče!

Spoznajmo Koroško — zavedajmo se svojih pravic do svoje zemlje!

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika

izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.
(27. nadaljevanje.)

Kako čudno bitje je bila Marija! Bila je keta po nagibu, nezavedno nenravna v svojih nagnenjih, malone orientalska v svojih poltenih idejah, a pri tem tako ljubka, da jo je vsakdo rad imel. Bila je že po naravi zaljubljena in njeni egiptovski dogodiljaj jo je bil izpremenil iz dekleta v žensko, ki že pozna pomen strasti.

Na nesrečo so njenega duha pokvarile neprimerne knjige, ki jih je skrivši dobivala njena služabnica Neža, in mnogi njenih nazorov o ljubezni in ljubimcih so izvirali iz nemoralnih francoskih romanov.

Po kosilcu me je Marija popeljala v svojo sobo in tamkaj me je dobesedno bombardirala z vprašanji o mojem bratranecu. Smejala sem se temu, kajti nikdar si nisem mislila, da bi bil on take vrste človek, ki bi si mogel osvojiti domšljijo kakega mladega dekleta.

»Draga Marija, želim, da bi nekaj zame naredili,« je prosila, ko mi je položila svojo lepo glavo na ramo.

»No... kaj pa, ti abotno dekle?« sem vprašala, »Vi se udeležite dijamantne poroke svojega starega očeta in stare matere,« je odgovorila. »In jaz vem, da bo tudi Rudolf tam. Prosim, povejte mu, da mu nekdo, ki ga ljubi, pošilja prijazne pozdrave.«

»Kaj takega pa ne storim,« sem odvrnila. »Draga moja, taki volkovi kakor Rudolf samo požro taka mala jagneta kakor si ti, Zagotavljam te, da v resnici ni tisti junak, kakor si ga predstavljaš, pač pa brezsrčen, lahkoživ človek.«

»Tega ne verjamem,« je vzklila. »Na vsak način mu izročite moje sporočilo.« Jaz nisem hotela še nadalje poslušati njenih budalosti, in ko sem se poslavljala, sem ji pogledala strogo v obraz ter ji rekla: »Veš, ko se vrnem zopet nazaj na Dunaj, upam, da si boš pregnala Rudolfa iz glave. Veruj mi, draga Marija, on ni vreden resnega vpoštevanja.«

Kmalu sem pozabila na te zadeve Marije Večere, ko pa sem se vrnila za nekaj dni na Dunaj, sem prejela od nje pismo, v katerem me je vprašala če bi mogla priti k meni na čaj. Sporočila sem ji, da me bo veselilo in Marija je prišla s strežajko ob določenem času v hotel.

Popolnoma sem pričakovala slišati Rudolfovo ime v prvem hipu, ko sva bili sami, a v veliko moje začudenje ga ona ni omenila; meso tega pa mi je pripovedovala vse dunajske govorice, in bila sem vesela ob misli, da je njena zatelebanost v mojega bratranca pri kraju.

Pred odhodom me je Marija prosila za dovojenje, da napiše neko pismo, ki ga je potisnila v svoj mufl, ter me je še naprosila, da jo spremim do kočije. »Samo za še en poljub,« je dejala.

Ko sem se poslavljala od nje, sem jo presenečena videla švigniti k nabiralniku pri hotelu in vreči vanj pismo, ki ga je bila napisala zgoraj; nato me je še enkrat v naglici poljubila in odšla.

Drugi dan sem prejela od Marije pismo. »Dovolj, prosim, da te pridem obiskat,« je pisala. »Imam ti zelo veliko povedati.« Ker sem bila povsem sama, nisem bila proti njenemu obisku, in zбоk tega sem pisala baronici z vprašanjem, če bi mogla Marija prebiti večer pri meni.

Tisto noč je bila židane volje; plesala je po sobi, me poljubljala v presledkih, dokler se ni polagoma umirila in sedla poleg mene.

»Ali morete obdržati zelo, zelo veliko skrivnost?« me je vprašala.

Nasmejala sem se, ko sem pomislila, čigave skrivnosti sem nekoč obdržala zase. »Mislim, da morem.«

»Ne da bi kdaj komu povedala!«

»Tedad pa poslušaj. Dajte, Marija, da vas trdo primem za roko... kako ste prijazni, kako... sedaj pa pričnem. Navsezadnje sem se spoznala z Rudolfom. Nisem mogla živeti brez njega; navdajal je vse moje misli, in jaz sem mu morala povedati vse, kar čutim.«

Zdrnila sem se. Kaj mi pove v naslednjem hipu? Toda mogla sem samo reči: »No, Marija, in potem?«

»Pisala sem mu,« je nadaljevala. »Povedala sem mu, da ga ljubim in da je moja najsrečnejša želja, da bi z njim govorila. Ali mi more dovoliti razgovor? Pismo, poslano poštoležeče pod neko številko, ti prišlo do mene.«

»In Rudolf?« sem vprašala, ne vedoč ali bdim ali sanjam.

»Rudolf mi je odpisal,« je odvrnila Marija. »Sporočil mi je, da bo vsako noč o polnoči čakal izvošček v Slezijjski ulici eno uro dolgo, in ako se mi posreči, giti z doma, bi potem dobro vedela kaj s...«
(Dalje prihodnjik.)

Nudim

fino francosko in dal-

matinsko

Olje
slivovko
pristno

rum 40%
in vsakovrstno
špecerijsko
blago

na debelo.

GREGORC & VERLIČ,
LJUBLJANA,
Cesta na Rudolfovo žel. 7.

Josip Jug

stavbeni in pohištveni
pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela
s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena.
Za vsa izvršena dela jam-
čim 2 leti.

Angleška
čudatvorna mast

hladi, čisti, mehča
izvlači tuje tvari-
ne, prepreči za-
strupljenje krvi
in operacije.

Vpošilja samo proti predpla-
čilu franko K 8-80 za 1 dozo.
Lekarna Thierryja v Pregra-
du, glavna zaloga v Ljubljani
R. SUŠNIK, Marijin trg, št. 5
in vse druge lekarnе.

Pšenični škrob

kilogram po 35 K, raz-
pošilja po pošti v zavo-
jih po 10 kg

JOSIP JUNC
Novo mesto.

Pri večjem odjemu zna-
ten popust.

Strojnik

za Dieslov stroj, izvež-
bana starejša moč, se
sprejme v trajno službo
ob popolni oskrbi pri
J. Zadravec, Središče.
Ponudbe z zahtevkom
plače na imenovanega.

Slivovko, brinjevec, rum in konjak

pošilja na veliko
Ivan Ferlež, Celje.

Vzajemna zavaroval-
nica v Ljubljani
sprejme več

praktikantov

katerih stariši stanujejo
v Ljubljani ali okolici.
Pismene prošnje oprem-
ljene s spričevali o do-
vršenih spodnjih razre-
dih srednje šole in o
trgovski šoli (ne tečaju)
je vložiti do 10. t. m. v
pisarno, Dunajska c. 17.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljani.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev za
vsako obrt in njih posameznih delov,
igel in olja, ter drugega galante-
rijskega blaga.

Večja partija pisemskega papirja v
pismih in kartonih ter ovitki za urade.

Čevlje na debelo!

Priporoča tvrdka
**Aleks. Oblat, Ljublja-
na, Sv. Petra cesta 28.**
Velika zaloga vsake vrste
čevljev lastnega izdelka.
Razpošiljam s poštanim
povzetjem po celem
kraljestvu.

Kupimo

dobro ohranjene **kulise** za
velik oder in nekaj ducatov
gostilniških **stolov.**

Ponudbe na upravnistvo
tega lista.

VREČE

vsake vrste in v vsaki
množini kupuje vedno in
plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Julij MEINL

Ljubljana

Kava žgana

» surova

Kavni pridatek

Sardine najboljše vrste

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

Riž

Kond. mleko s sladkorjem

Fino desertno vino

Malaga, liter 24 K

Pravi vinski kis

Razpošilja po celem
kraljestvu od 5 kg
naprej franko.

Gozdarski urad barona Borna ima na razpolago, oziroma izdeluje
vsake vrste in vsako množino

zabojev in sodčkov

iz mehkega lesa. — Vprašati je pri gozdarskem uradu barona
Borna v Tržiču (Gorenjsko).

Državne toplice

Dobrna pri Celju (prej Neuhaus)

Visokoradicativen termalni vrelec 37° C.

Izvrstni zdravilni uspeh pri ženskih boleznih, pri obolenju živcev, revma-
tizmu itd. — Moderni zdrav. pripomočki, deloma na novo vpeljani po
vzoru Dunajske ženske klinike.

Zdravnik: Dr. Benjamin Ipavc iz ženske porodniške klinike prof. Ernsta
Wertheim-a na Dunaju.

Prospekte daje topliško upraviteljstvo v Dobrni.

Vizitnice lične in po nizkih cenah
priporoča **Žvezna tiskarna**
v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Staro bizeljsko vino

(letnik 1917)

na vagone ali posamezne sode se dobi tako
Dostavi se tudi na dom. Pojasnila daje

I. jugoslovanski anončni in informačni zavod

Beseljak & Rožanc

Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zob (ovsa), ječma,
kaše (Gersti), pržena ječma, pakovano
po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog-
mesa, sve vrsti zemaljskih proizvoda,
Jovanović i Tomić, Mitrovica
(SREM.)

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato
zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine
po najnižjih cenah. Postrežba
točna in solidna.

Anton Pemič, trgovina s špecerijskim

CELJE, Samostanska ulica,

se priporoča občinstvu za nakup vseh špecerijskih
in kolonijalnih predmetov. Vedno sveža moka in
pristna namizna vina. — Postrežba točna in solidna.